

Vlaams
Parlement

ingediend op **112** (2014-2015) – Nr. 2
9 februari 2015 (2014-2015)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Marc Hendrickx

over het ontwerp van decreet

houdende instemming met
het Protocol van Nagoya
inzake toegang tot genetische rijkdommen
en de eerlijke en billijke verdeling van
voordelen voortvloeiende uit hun gebruik
bij het Verdrag inzake biologische diversiteit,
gedaan te Nagoya op 29 oktober 2010,
alsmede met zijn bijlage

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Rik Daems.

Vaste leden:

mevrouw Ingeborg De Meulemeester, de heren Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire, mevrouw Manuela Van Werde;
de dames Sabine de Bethune, Vera Jans, de heren Ward Kennes, Johan Verstreken;
de heren Rik Daems, Herman De Croo;
de dames Tine Soens, Güler Turan;
de heer Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:

de dames Cathy Coudyser, Caroline Croo, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Ann Soete, Sabine Vermeulen;
de dames Karin Brouwers, Griet Coppé, de heer Joris Poschet, mevrouw Valerie Taeldeman;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester;
de dames Caroline Gennez, Ingrid Lieten;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Stefaan Sintobin;
de heer Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

112 (2014-2015)–Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw	4
2. Bespreking	4
2.1. Vragen en opmerkingen van leden	4
2.2. Antwoorden van minister Joke Schauvliege	6
2.3. Bijkomende opmerkingen.....	6
3. Stemmingen	7
3.1. Artikelsgewijze stemmingen	7
3.2. Stemming over het geheel	7

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed behandelde op 3 februari 2015 het ontwerp van decreet houdende instemming met het Protocol van Nagoya inzake toegang tot genetische rijkdommen en de eerlijke en billijke verdeling van voordelen voortvloeiende uit hun gebruik bij het Verdrag inzake biologische diversiteit, gedaan te Nagoya op 29 oktober 2010, alsmede met zijn bijlage.

1. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Minister *Joke Schauvliege* stelt dat het Protocol van Nagoya voortvloeit uit het Biodiversiteitsverdrag. Het werd op 29 oktober 2010 aangenomen te Nagoya, Japan, als een van de belangrijkste verwezenlijkingen van het Belgische voorzitterschap van de Raad van Ministers van de Europese Unie (EU) in de leefmilieufilière.

Er worden drie doelstellingen nagestreefd: het behoud van de biologische diversiteit, het duurzame gebruik van bestanddelen daarvan en de eerlijke en billijke verdeling van de voordelen voortvloeiende uit het gebruik van genetische rijkdommen. De betrokken landen gaan er dus op toezien dat de gebruikers van genetische rijkdommen de regelgeving over de toegang en de verdeling van de daaruit voortvloeiende voordelen zullen naleven en dat dit op een duidelijke en transparante manier gebeurt.

Het protocol heeft een vrij ruim toepassingsgebied. Alles wat te maken heeft met genetische en biochemische samenstellingen en het gebruik van genetische rijkdommen valt eronder, ongeacht of het materiaal van plantaardige, dierlijke, microbiële of andere oorsprong is.

De uitvoering van het protocol is vooral een zaak van de EU. Een kleine bevoegdheid is voor de lidstaten, met voor België ook een federaal luik. Het protocol moet leiden tot het harmoniseren van de middelen en het respecteren van de zorgvuldigheidsplicht. Er moet een Europees register komen van al de genetische oorspronkelijke bronnen en van wie daar gebruik van maakt. Die lijst moet ook 'Nagoyaproof' zijn.

België wordt partij bij dit protocol. Na de ratificatie ervan, moet dit protocol ook hier dus voor meer rechtszekerheid en transparantie zorgen. De Werkgroep Gemengde Verdragen van de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid van 22 november 2010 stelde het dubbel gemengd karakter van het protocol vast: zowel de gemeenschappen, de gewesten als de federale overheid zijn dus bevoegd. Via het voorliggende ontwerp van decreet wordt dan ook de goedkeuring van het Vlaams Parlement gevraagd.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van leden

Mevrouw *Ingeborg De Meulemeester* zegt dat een belangrijk document voorligt. Het is niet enkel een toevoeging aan het Biodiversiteitsverdrag van 1992 dat onder meer de doelstellingen bepaalt inzake de billijke verdeling van de voordelen die voortvloeien uit het gebruik van genetische rijkdommen. Het is ook nogmaals een bevestiging van het belang van deze materie en de aandacht die er op internationaal vlak aan moet worden besteed.

Het Biodiversiteitsverdrag was destijds een grote stap voorwaarts, maar door de complexe opbouw ervan en het gebrek aan detail inzake de regeling voor de toegang tot de grondstoffen en het behoud van biodiversiteit, liet een echte internationale toepassing op zich wachten. Deze toevoeging onder de vorm van het

Nagoyaverdrag moet ervoor zorgen dat er meer gedetailleerd kan worden gesproken.

De spreekster vindt het zeer belangrijk dat er naast regelgeving voor de toegang tot genetische hulpbronnen en de eerlijke verdeling van de voordelen van het gebruik, toepassing en commercialisatie, ook een derde luik werd opgenomen over het toezicht en de controle. In dit kader kan een aanvullende EU-verordening voor de uitvoering van het protocol soelaas bieden en duidelijkheid scheppen over de praktische afspraken over de operationalisering van het Nagoyaprotocol.

Wanneer de federale en Vlaamse context wordt bekeken, moet worden besloten dat er nog maar relatief weinig wetgeving bestaat. Dit is opvallend, gezien de aanwezigheid van een belangrijke biotechnologische sector. In 2008 waren er 308 ondernemingen in België, waarvan 49 percent in Vlaanderen. Zij stonden garant voor maar liefst 17 percent van de EU-export in farmaceutische producten, een zeer groot aandeel dat toch de nodige internationale omkadering verdient.

Bij de goedkeuring van dit ontwerp van decreet moet er door de internationale context rekening mee worden gehouden dat er steeds naar een evenwicht moet worden gestreefd tussen enerzijds de vermindering van de administratieve lasten en de vereenvoudigde toegang tot hulpbronnen – een voordeel voor de bedrijven in Vlaanderen én de internationale wetgeving – en anderzijds de doelstellingen die blijvend moeten worden nagestreefd inzake diversiteit en duurzaamheid.

Mevrouw *Tine Soens* merkt op dat de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) in zijn advies stelt dat er nog heel wat onduidelijkheid bestaat over de impact van het protocol op Vlaanderen. Er zou een studie over bestaan. Kan die studie worden verkregen?

De SARiV stelt ook dat de bevoegdheidsverdeling niet mag leiden tot een 'race to the bottom' om economische en handelsactiviteiten te steunen. Wordt dit belangrijke aandachtspunt meegenomen in de besprekingen met de andere Belgische overheden?

Het protocol wordt ook in ontwikkelingslanden uitgevoerd. Wat kan de rol van Vlaanderen daarin zijn?

De heer *Ward Kennes* wijst erop dat het goedkeuren van dit protocol één van de realisaties is van het Belgische EU-voorzitterschap van 2010, waar de minister rechtstreeks bij betrokken was. Dit protocol is belangrijk omdat het kadert in de drie Rio- en leefmilieuvverdragen waar duurzaamheid centraal staat. Het gaat om de combinatie van leefmilieubescherming en economische en sociale ontwikkeling. Het is op die manier ook gekoppeld aan het wellicht nog niet overal ingeburgerde begrip 'ecologische schuld'. Ontwikkelde landen kunnen de rijkdommen op het vlak van biodiversiteit in minder ontwikkelde landen zo gebruiken dat iedereen daar beter van wordt. Tegelijk kunnen het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek en de ontwikkeling van nieuwe producten daar ook beter van worden. Dat is een win-winsituatie in een globale wereld en dito economie.

Er moet hierover een samenwerkingsakkoord worden gesloten. Hoe zit het met de praktische afspraken daarrond? Hoe zit het met de in Vlaanderen aanwezige genetische rijkdommen, bijvoorbeeld in de Plantentuin van Meise? Wat is de impact van dit protocol daarop?

Hoe verloopt de ratificatieprocedure bij de andere gewesten en gemeenschappen en de federale overheid? De ratificatie is hoogdringend, zoals al bleek uit de vergaderingen van Interministeriële Conferentie Leefmilieu in oktober 2011.

Er is een impactstudie gemaakt. Wat onthoudt de minister vooral uit deze studie?

De heer *Karim Van Overmeire* sluit zich aan bij de vraag over de stand van zaken van het samenwerkingsakkoord. Hij verwijst voorts naar het advies van de Raad van State. De Raad van State adviseert om het Reglement van het Vlaams Parlement te wijzigen, om te voorzien in een regeling die verzet mogelijk maakt bij nieuwe aanvullende protocollen. Hij vraagt de commissievoorzitter hierover contact op te nemen met de parlementsvoorzitter om daar tegemoet aan te komen. De vraag rijst ook welke commissie bevoegd zal zijn voor de opvolging hiervan.

2.2. Antwoorden van minister Joke Schauvliege

Minister *Joke Schauvliege* beaamt dat dit een belangrijk protocol is, ook voor de Vlaamse onderzoeksinstituten en biotechnologiebedrijven, die aan de wereldtop staan.

Ze zal de impactstudie aan de leden bezorgen. Het is een vooral technische studie over de impact op commerciële en niet-commerciële toepassingen.

Op de vraag wat er aan regelgeving in Vlaanderen concreet moet worden veranderd, kan de minister nu nog niet antwoorden. Op Europees niveau is het protocol weliswaar al geratificeerd, maar moeten er nog uitvoeringsbesluiten worden genomen. Eens die besluiten gekend zijn, komt er meer zicht op wat er concreet aan de Vlaamse regelgeving moet worden veranderd. Intern Belgisch moet er een samenwerkingsakkoord worden afgesloten tussen de gewesten en de federale overheid, zodat duidelijk is wie welke taak heeft. Daarvoor is een intern Belgische werkgroep opgericht die dit voorbereidt. Ook die werkgroep moet de Europese besluitvorming afwachten.

Over de opmerkingen van de Raad van State is volgens de minister al contact opgenomen met het Vlaams Parlement, maar zij kent de stand van zaken niet.

Het instemmingsdossier zit bij de federale overheid nog op ministerieel niveau. Het zal waarschijnlijk binnenkort in het parlement worden besproken. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is het aan de adviesinstanties voorgelegd. In het Waalse Gewest is er een ontwerp van instemmingsdecreet ingediend bij het Waals Parlement. Over de Franse Gemeenschap is er geen informatie. De Duitstalige Gemeenschap heeft in 2013 een advies verkregen van de Raad van State en wellicht zal het ontwerp van instemmingsdecreet ook daar in het parlement zijn neergelegd.

De minister wijst erop dat dit nog maar een eerste stap is. Het samenwerkingsakkoord en Vlaamse regelgeving zijn nodig om het protocol om te zetten. Dit zal, zoals al aangegeven, mee worden bepaald door de Europese besluitvorming. Het protocol zal nog stof tot discussie geven.

2.3. Bijkomende opmerkingen

De heer *Rik Daems*, voorzitter, kondigt in verband met de vraag van de heer Van Overmeire over de verzetsprocedure aan dat hij namens de commissie een schrijven zal richten tot de parlementsvoorzitter. Het is duidelijk dat de verzetsprocedure moet kunnen worden toegepast.

---

3. Stemmingen

3.1. Artikelsgewijze stemmingen

De artikelen 1, 2, 3 en 4 van het ontwerp van decreet worden eenparig aangenomen met telkens 13 stemmen.

3.2. Stemming over het geheel

Het ontwerp van decreet houdende instemming met het Protocol van Nagoya inzake toegang tot genetische rijkdommen en de eerlijke en billijke verdeling van voordelen voortvloeiende uit hun gebruik bij het Verdrag inzake biologische diversiteit, gedaan te Nagoya op 29 oktober 2010, alsmede met zijn bijlage, wordt eveneens eenparig aangenomen met 13 stemmen.

Rik DAEMS,
voorzitter

Marc HENDRICKX,
verslaggever